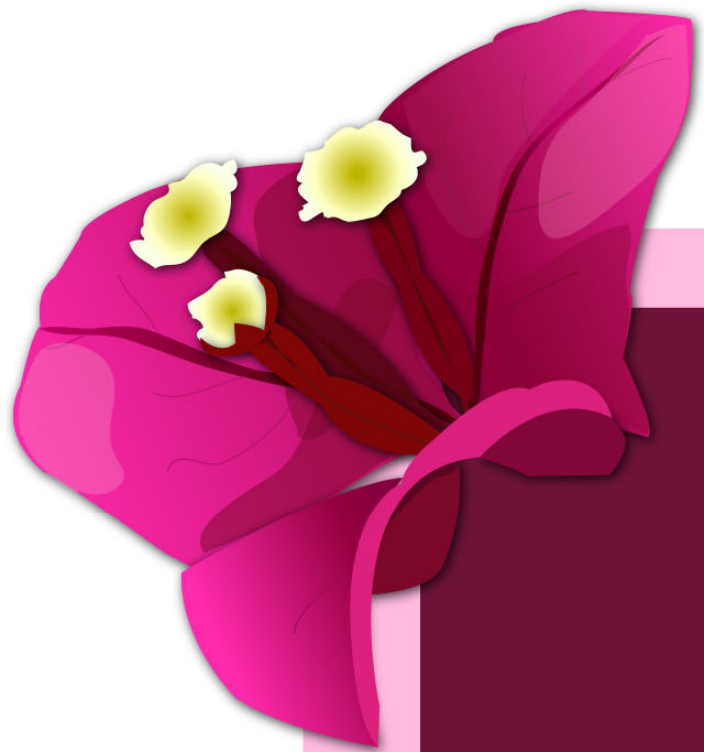

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Nakhon Pathom Rajabhat University

กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่สำคัญ

อาจารย์ดวงรัตน์ เสือขำ
สาขาวิชาชีวอนามัยและความปลอดภัย
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

25 ธันวาคม พ.ศ. 2431 สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงตั้ง “กรมการพยาบาล” เพื่อให้ควบคุมดูแลกิจการศิริราชพยาบาลสืบแทนคณะกรรมการสร้างโรงพยาบาลวังหน้า กรมพยาบาลมีหน้าที่จัดการศึกษาวิชาแพทย์ ควบคุมโรงพยาบาลอื่น ๆ และจัดการปลูกฝีเป็นทานแก่ประชาชน

ต่อมา พ.ศ. 2448 (ร.ศ. 124) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระปิยมหาราช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยุบกรมพยาบาลและตำแหน่งอธิบดีกรมพยาบาล และให้โรงพยาบาลอื่นที่สังกัดกรมพยาบาลไปขึ้นอยู่ในกระทรวงนครบาล ยกเว้นโรงศิริราชพยาบาล คงให้เป็นสาขาของโรงเรียนราชแพทยาลัย ส่วนกองโอสถศาลารัฐบาล กองทำพันธุ์หนองฝี กองแพทย์ป้องกันโรคและแพทย์ประจำเมือง ยังคงสังกัดอยู่ในกระทรวงธรรมการตามเดิม

ประวัติงานสาธารณสุขจนถึงก่อตั้งเป็นกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

ต่อมากระทรวงมหาดไทยมีความประสงค์จะปรับปรุง กิจการของกรมพยาบาล ให้กว้างขวางและก้าวหน้ายิ่งขึ้น จึงนำความกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ขอพระบรมราชานุญาตเปลี่ยนชื่อกรมพยาบาลเป็นกรมประชาภิบาล และได้รับพระบรมราชานุญาตตามสำเนาพระราชหัตถเลขา ลงวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2459

ในวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2461 ได้ประกาศตั้งกรมสาธารณสุข โดยเปลี่ยนจากกรมประชาภิบาล กรมสาธารณสุขอยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย เรื่อยมาจนถึง พ.ศ. 2485 จึงได้มีการสถาปนากรมสาธารณสุขขึ้นเป็น กระทรวงสาธารณสุข

ประวัติงานสาธารณสุขจนถึงก่อตั้งเป็นกระทรวงสาธารณสุข (ต่อ)

วันสถาปนากระทรวงสาธารณสุข วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2509

เมื่อได้จัดตั้งกระทรวงสาธารณสุขขึ้นแล้ว ทางราชการ ได้กำหนดรูปคบเพลิงมีปีกและมิกูพันคบเพลิงเป็นเครื่องหมายของกระทรวงสาธารณสุข

1. คธากับงูของเอสคูลาปิอุส (Esculapius) เทพเจ้า แห่งแพทยส์สมัยกรีก
2. ไม้ศักดิ์สิทธิ์ หรือ Caduceus ของเทพเจ้าอะปอลโล (Appollo)

กระทรวงสาธารณสุขยังได้รับจดหมายของพระยาอนุมานราชชน ซึ่งได้เอื้อเพื่อให้พนักงานในหอสมุดแห่งชาติ แปลจากภาษาฝรั่งเศส เพื่อความรู้อันกว้างขวางยิ่งขึ้น ความแปลนั้นคือ

"Caduceus" คธาชนิดหนึ่ง มีรูปงูพันอยู่สองตัว ปลายคธามีรูปปีก 2 ปีก นักปราชญ์โบราณชาวตะวันตก กล่าวว่า ไม้คธานี้เป็นคธาที่มีอำนาจประหลาด คือ เป็นเครื่องหมายแห่งความประพฤดีดี เป็นเครื่องหมายแห่งความรุ่งเรืองเฟื่องฟู และเป็นเครื่องหมายแห่งการค้าขาย ความหมายของคธา มีดังนี้

- 1) ตัวคธา เปรียบด้วยตัวอำนาจ
- 2) งู เปรียบด้วยความรอบรู้
- 3) ปีกสองปีก เปรียบด้วยความขยันขันแข็ง คล่องแคล่วทะมัดทะแมง

วิสัยทัศน์

กระทรวงสาธารณสุขเป็นองค์กรหลักในการพัฒนาระบบสุขภาพ
ที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเสมอภาค โดยการมีส่วนร่วมของ
ประชาชน ชุมชน และทุกภาคส่วน เพื่อสร้างสังคมที่มีจิตสำนึก
ด้านสุขภาพให้คนไทยทุกคนมีสุขภาพดี สู่เป้าหมายสังคมอยู่เย็น
เป็นสุข ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพของประเทศ และระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
2. พัฒนาระบบบริการสุขภาพแบบองค์รวมที่มีประสิทธิภาพ เสมอภาคทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน โดยเน้นขีดสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐาน บริการเฉพาะทางและระบบบริการ การแพทย์ฉุกเฉิน การสร้างระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค และภัยทางสุขภาพ

พันธกิจ

3. ส่งเสริมทุกภาคส่วนของสังคมในการมีส่วนร่วม สร้างจิตสำนึกทางสุขภาพ สร้างเสริมสุขภาพ พัฒนาศักยภาพด้านพฤติกรรมสุขภาพ
4. พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการด้านสุขภาพ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
5. กำหนดนโยบายทิศทางการวิจัย และการบริหารจัดการองค์ความรู้ด้านสุขภาพ

คำนิยาม

กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ
โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่เลือกปฏิบัติ มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

นโยบายเร่งด่วน

โครงการที่จัดให้มีสำนักงานบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นองค์กรถาวร

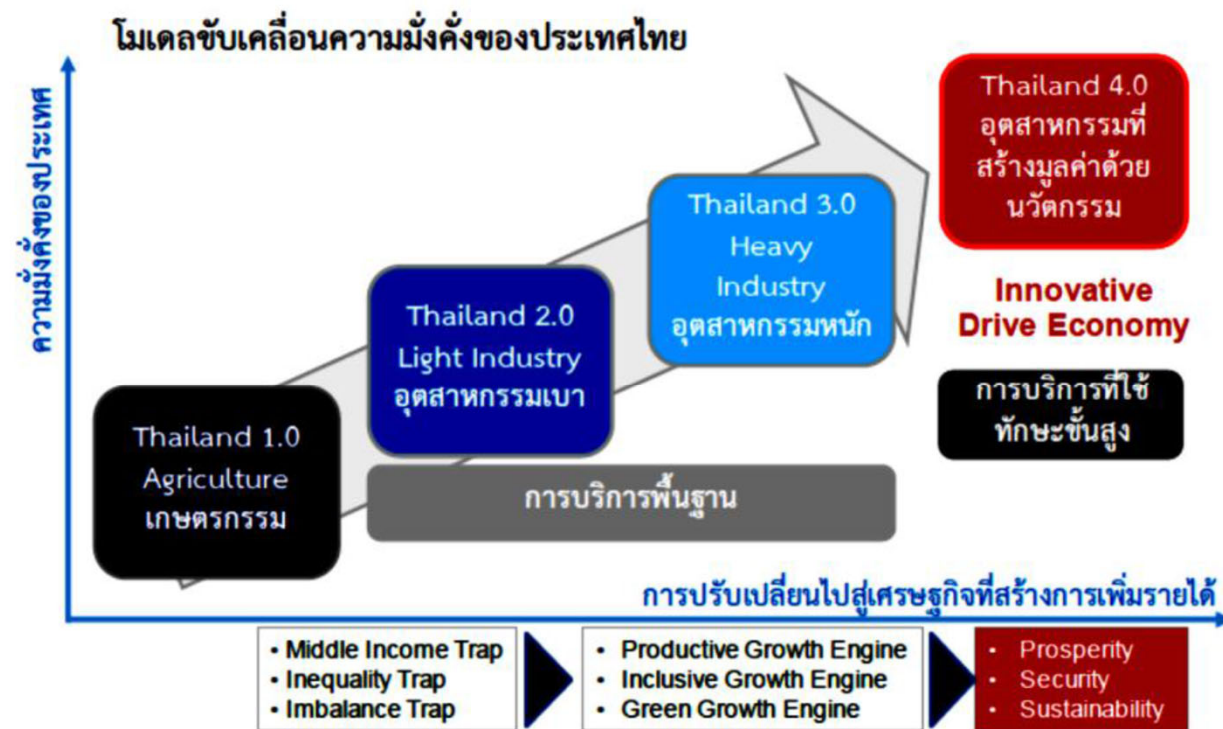
- 1.โครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2.โครงการแก้ไขปัญหาวิกฤตสุขภาพจิตในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง

ส่งเสริมบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทั่วประเทศให้ปฏิบัติงานเชิงรุก ในการส่งเสริมสุขภาพในท้องถิ่นและชุมชน การดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ การดูแลผู้ป่วยใน โรงพยาบาล และการเฝ้าระวังโรคในชุมชน โดยจัดให้มีสวัสดิการค่าตอบแทนให้แก่ อสม. เพื่อสร้างแรงจูงใจหนุนเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ*

โครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม. เชิงรุก)

Thailand 4.0

ที่มา: วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย และการปรับเปลี่ยนกลไกภาครัฐ, สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

สรุป Thailand 4.0 ด้านสาธารณสุข

โมเดลประเทศไทย 4.0 เป็นการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจชุดใหม่ ด้วยการแปลงความ ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศไทยที่มีอยู่ 2 ด้าน คือ ความหลากหลายทางชีวภาพ และ ความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม เป็นความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน โดยการเติมเต็มด้วยวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนาแล้วต่อยอดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบเป็น 5 กลุ่ม เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย ประกอบด้วย

5 กลุ่ม เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย

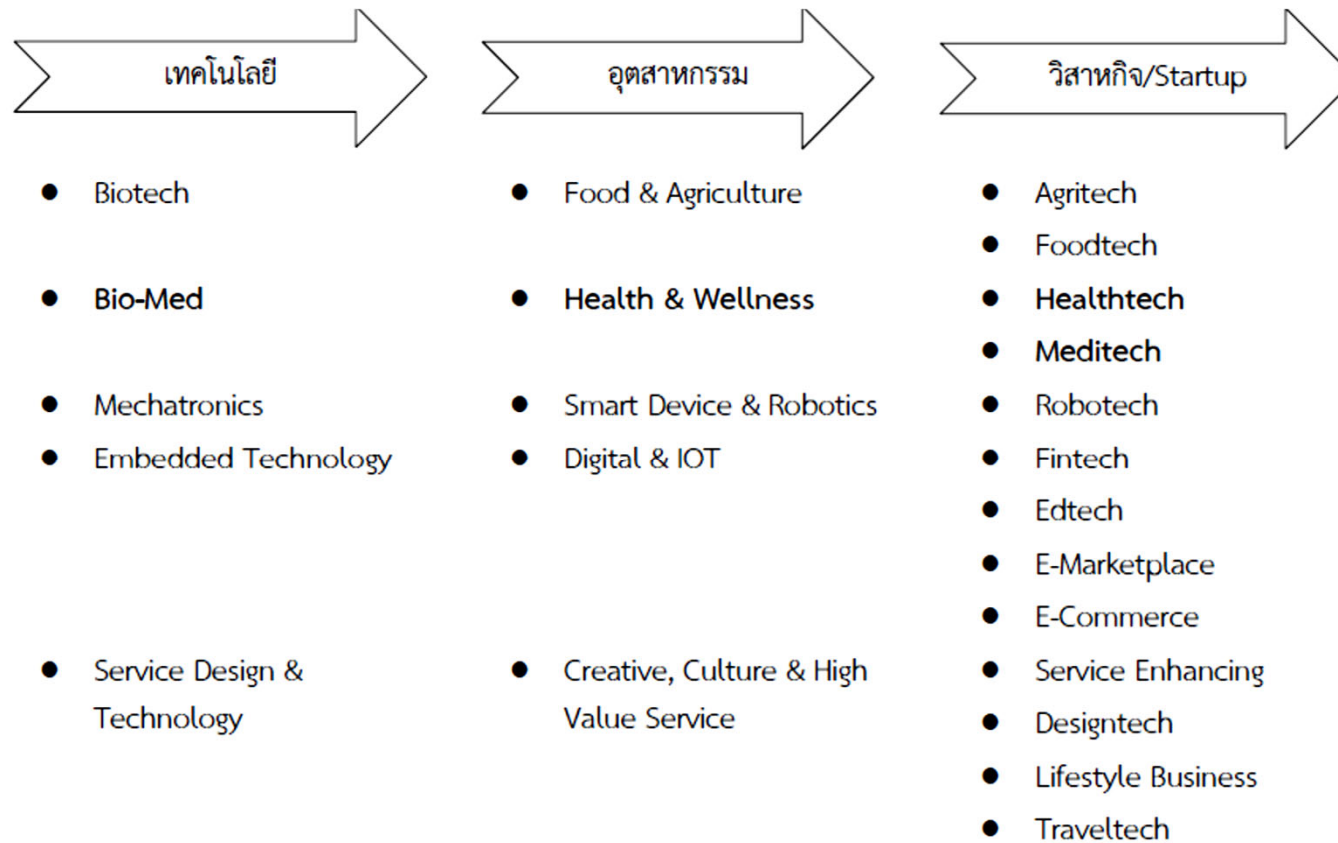
1. กลุ่มอาหาร เกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech)
2. กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ (Health, Wellness and Bio-Med)
3. กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และเทคโนโลยีเมคาทรอนิกส์ (Smart Devices, Robotics & Mechatronics)
4. กลุ่มดิจิทัล Internet of Things ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว (Digital Internet of Things, Artificial Intelligence & Embedded Technology)
5. กลุ่มเศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมและบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services)

ห่วงโซ่การมูลค่าในประเทศไทย 4.0 ภายใต้แนวคิดการเปลี่ยนจากการ “ปักชำ” เป็น “รากแก้ว”

5 กลุ่มเทคโนโลยีหลักจะ เปรียบเสมือนเป็น “ต้นน้ำ”

5 อุตสาหกรรมเป้าหมายเปรียบเสมือนเป็น “กลางน้ำ” ที่จะก่อให้เกิด Startup

ผู้ประกอบการและเครือข่ายวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมต่างๆ เป็น “ปลายน้ำ”

รูปที่ ๓ ห่วงโซ่การสร้างมูลค่าในประเทศไทย ๔.๐

Roadmap ในการสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการแพทย์
เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็น Medical Hub ของอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2568

๑-๕ ปี

- ยา Generic ที่ทดแทนการนำเข้า
- ยาชีววัตถุประเภท Bio similar
- ชีวเภสัชภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์จาก Pro biotics
- สมุนไพร และเครื่องสำอาง
- Smart Medical และ Devices Robotics เพื่อช่วยคนพิการ
- ศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้สูงอายุ
- ผลิตภัณฑ์และอาหารเพื่อสุขภาพ
- การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

๕-๑๐ ปี

- ยาชีววัตถุชนิดใหม่เพื่อรักษา มะเร็งและโรคภูมิแพ้
- วัคซีนชั้นสูง
- ชุดตรวจวินิจฉัยที่มีศักยภาพเชิง พาณิชย์
- ทุนยนต์ทางการแพทย์ที่ได้ มาตรฐานสากล
- Quality Reagents สำหรับ Automated Diagnostic Devices
- Smart Village สำหรับคนสูงวัย
- Digital Health
- Precision Medicine

๑๐-๑๕ ปี

- ยา (Small Molecules) ชนิดใหม่
- ยาสำหรับการรักษาที่มีเป้าหมาย (Targeted Therapy)
- วัคซีนชั้นสูงชนิดใหม่
- ยาชีววัตถุชนิดใหม่
- ทุนยนต์และเครื่องมือผ่าตัดด้านการ แพทย์
- อุปกรณ์ด้านการแพทย์ชนิดฝัง (Implanted-Devices)
- Automated Diagnostic Devices
- Specialized Target – Therapeutic Institute

Roadmap การพัฒนานวัตกรรมสุขภาพ

คลัสเตอร์เทคโนโลยี (Cluster of technology)	จุดตั้งต้นที่จะต้องเร่ง ดำเนินการ (Killer Applications)	ปัจจัยที่จะต้องเติมให้เต็ม (Missing Links)	กฎหมาย กฎระเบียบที่ต้อง ผ่อนปรน (Constrain Relaxation)
●Clinical Research Management Service ●Bio-engineering และ Bioprocess Engineering ●หุ่นยนต์ทางการแพทย์และ Biomedical Engineering ●Diagnosis และ Medical Devices ●Precision Medicine และ Big Data ●Wellness Service และ Treatment Innovation ●Regenerative Medicine ●สมุนไพรและการแพทย์แผนไทย ●Transborder Healthcare ●Nano Delivery Systems ●Chemical Synthesis/Extraction/Modification ●Nutraceuticals เครื่องสำอาง และสปา	●Clinical Medicine, Clinical Research Center & Treatment และ Service Innovation ●Drug, Biopharm, Neutraceuticals, Drug Delivery, Toxicity Study, Bioequivalence และ Pharmacokinetics ●หุ่นยนต์ทางการแพทย์ ●การวินิจฉัยและเครื่องมือทางการแพทย์ ●Lab Service & One Health/Animal Health	●ประสิทธิภาพหน่วยงานในการกำกับดูแลและรับรอง เช่น องค์การเภสัชกรรม กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ออย. กรมทรัพย์สินทางปัญญา ●คณะกรรมการจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์กลาง ●การเพิ่มจำนวนบุคลากร ●การสนับสนุน Translational Research ●การเพิ่มจำนวน Knowledgeable Regulatory Body ●การเพิ่ม CMO/CRO/Animal Testing ●การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ●ความเชี่ยวชาญใน Glycotechnology ●กฎระเบียบที่เหมาะสม ●มาตรการดึงดูดการลงทุน สำหรับ VC, Angel Fund ●นโยบาย NHSC ที่ชัดเจน ●เครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการตรวจรับรอง/ Calibration	●เพิ่มประสิทธิภาพ ลดระยะเวลาการขอรับรองหรือรับบริการจากหน่วยงานในการกำกับดูแลและรับรอง เช่น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ออย. องค์การเภสัชกรรม กรมทรัพย์สินทางปัญญา, GLP PK lab ●เพิ่มการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐจากผลงานวิจัยในประเทศ ●ISO Certificated Testing (ควรใช้สถาบันต่างประเทศมา Certify) ●ลดภาระงานสอนและบริการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยวิจัย

ระบบนิเวศน์ในการขับเคลื่อนของนวัตกรรมกลุ่มสุขภาพ

ที่มา https://ict.moph.go.th/upload_file/files/f458b9e53681c00be9b974f6f22e8f76.pdf

ความต้องการกำลังของกลุ่มสุขภาพ เทคโนโลยีชีวการแพทย์
(Health & Wellness – Biomedical)

สาขา	๕ ปี	๑๐ ปี	๑๕ ปี	๒๐ ปี
วิศวกรชีวการแพทย์	๑,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
วิศวกรหุ่นยนต์การแพทย์	๕๐๐	๒,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
เภสัชกรผลิตยาและวัคซีน	๕๐๐	๒,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
นักออกแบบอุปกรณ์ทางการแพทย์	๕๐๐	๒,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
ช่างซ่อมหุ่นยนต์การแพทย์	๑,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐

ที่มา https://www.moph.go.th/index.php/link_department

หน่วยงานในสังกัด ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

โรงพยาบาลศูนย์/
โรงพยาบาลทั่วไป

โรงพยาบาลชุมชน

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ชมคลิปวิดีโอ
การดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข

ที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=xOFoDkJvjFA>

กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ลักษณะพื้นฐานองค์กรของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

แก้ไขและป้องกันปัญหาโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก คุณภาพในการดำเนินงานจึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่หน่วยงานวิชาการส่วนกลางจำเป็นต้องกำกับและติดตามด้วย และเนื่องจากเป็นหน่วยงานวิชาการส่วนกลางทำหน้าที่ผลิตองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในระดับประเทศ กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จึงต้องเป็น องค์กรกลางในการนำองค์ความรู้ที่ได้ไปผลักดันในเชิงนโยบายเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ภารกิจโดยสรุปของกองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

1. การผลิต/พัฒนาองค์ความรู้ ผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนา
2. การจัดทำมาตรฐานเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และรูปแบบการดำเนินงานผ่านกระบวนการพัฒนาวิชาการ
3. การจัดทำสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมผ่านกระบวนการเฝ้า
คุมเฝ้าระวัง
4. การพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยบริการสาธารณสุข โดยผ่านกระบวนการกำกับและ
ติดตามคุณภาพการจัดการ
5. การจัดการแก้ไขและป้องกันปัญหาโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมผ่าน
กระบวนการผลักดันในเชิงนโยบาย

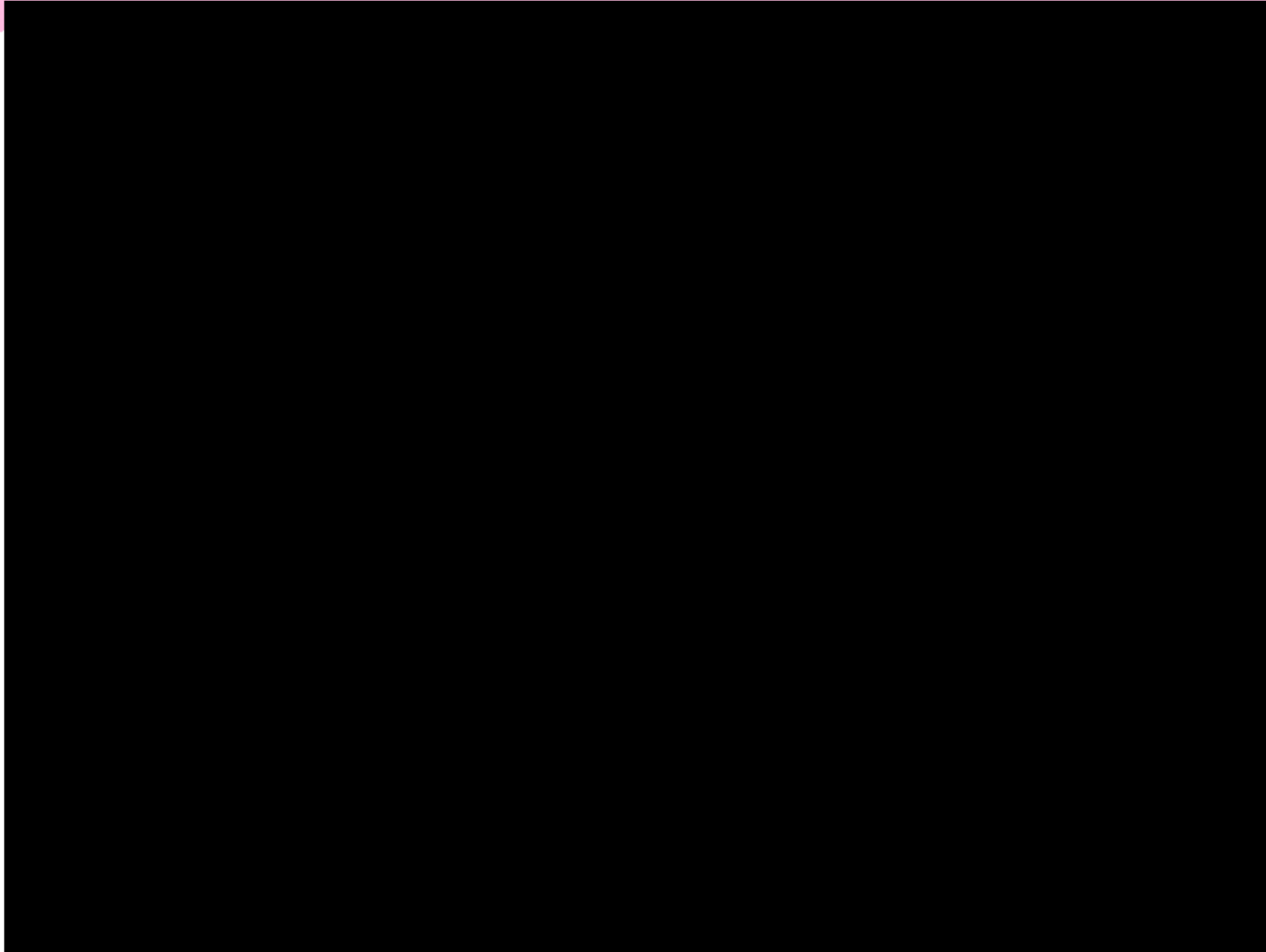
กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ผลผลิตขององค์กร ประกอบด้วย

- องค์ความรู้ทางด้านโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม
- มาตรฐานเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และรูปแบบการดำเนินงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
- โอกาสของความเสี่ยงต่อการเกิดโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
- มาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสาธารณสุข
- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการแก้ไขและป้องกันปัญหาโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ชมคลิปวิดีโอ
กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค

<https://www.youtube.com/watch?v=hgVWovPr4Zw>

งานกลุ่ม

นำเสนอ กลุ่มละประมาณ 10 นาที ให้เพื่อน ๆ และอาจารย์ฟัง โดยใช้ PPT (ส่งไฟล์ นำเสนอทาง e-mail duangrat4560@gmail.com ก่อนนำเสนอ 3 วัน) อาจมีการแทรก Clip VDO, รูปภาพประกอบ เพื่อความน่าสนใจของเนื้อหา

ผู้นำเสนอ ทำ Script เป็นของตัวเอง แต่ละกลุ่ม อาจารย์จะดูความพร้อม

- การเตรียมตัว ความมั่นใจในการนำเสนอ
- ความครบถ้วนของเนื้อหา
- ตัวอย่างที่ยกมาประกอบ

เนื้อหาต่าง ๆ ค้นหาได้ด้วยตนเองจาก

<http://envocc.ddc.moph.go.th/> สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

กลุ่ม 1 นำเสนอองค์กร สำนักโรคจากการประกอบอาชีพ

- โครงสร้าง /ประวัติ
- วิสัยทัศน์ /พันธกิจ
- บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบหลัก/การให้บริการแก่ประชาชน-ผู้รับบริการ
- ยกตัวอย่างประกอบ

กลุ่ม 2 นำเสนอ โรคจากการประกอบอาชีพ

- นิยาม
- ยกตัวอย่างประกอบพร้อมอธิบาย ลักษณะงานที่ทำ /อันตรายต่อร่างกาย /การวินิจฉัย/การตรวจ/มาตรฐาน
- โรคจากกลุ่มโรคที่มาจาก สาเหตุทางเคมี, สาเหตุทางชีวภาพ, สาเหตุทางชีวภาพ

กลุ่ม 3 นำเสนอ โรคจากการประกอบอาชีพ

- นิยาม
- ยกตัวอย่างประกอบพร้อมอธิบาย ลักษณะงานที่ทำ /อันตรายต่อร่างกาย /การวินิจฉัย/การตรวจ/มาตรฐาน
- โรคจากกลุ่มโรคทางเดินหายใจ, โรคผิวหนัง, โรคระบบกล้ามเนื้อกระดูก

กลุ่ม 4 นำเสนอแร่ใยหิน

- สำคัญอย่างไรกับวงการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- ส่งผลอย่างไรต่อสุขภาพ
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กลุ่ม 5 นำเสนอ อาชีวอนามัยกับเกษตรกร

- เกี่ยวข้องอย่างไรกับอาชีพเกษตรกรรม
- ยกตัวอย่างประเภทเกษตรกรรม 2 ประเภท
- ระบุความเสี่ยง
- การดูแล ป้องกัน

กลุ่ม 6 นำเสนอ อาชีวอนามัยกับโรงงานอุตสาหกรรม

- เกี่ยวข้องอย่างไรกับโรงงานอุตสาหกรรม
- ยกตัวอย่างประเภทอุตสาหกรรม 2 ประเภท
- ระบุความเสี่ยง
- การดูแล ป้องกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม